● VETERINARSKI ZAVOD LJUBLJANA

Trihineloza je nevarna bolezen

Trihineloza je nevarna zajedavska bolezen živali in človeka. Ker se prenaša z živali na človeka, jo štejemo med zoonoze.

Trihineloza je bila do sedaj ugotovljena pri več kot 100 vrstah živali in pri ljudeh. Pojavlja se na vseh kontinentih in oceanih sveta.

Trihinelozo (ali lasnico po slovensko) poznamo v dveh oblikah. Kot odraslega zajedavca, ki živi v tankem črevesju pri živalih in ljudeh ter njen zarod — žive ličinke, ki živijo v mišičnih vlaknah živali in človeka.

Odrasel zajedavec, ki živi v tankem črevesju, je velik v povprečju 1,2 do 2,2 mm (moški spol) in 3,5 do 4,4 mm (ženski spol). Za moški spol je značilno, da po oploditvi samice pogine. Samica koti žive mladiče — ličinke. Ličinke so dolge 0,08 mm do 0,1 mm in široke 0,006 mm. Zaradi te majhnosti so ličinke s prostom očesom nevidne. Ličinka živi v mišičnih vlaknih zvita v obliki osmice ali spirale, zato jo tudi imenujemo trihinela spiralis.

Ličinka trihinele spiralis je bila prvič ugotovljena l. 1835. Od takrat dalje je znanost hitro napredovala. Leta 1850 so v Nemčiji že ugotovili vzrok smrti pri ljudeh, ki so zboleli za trihinelozo. Smrtnost zaradi trihineloze je bila ponekod zelo visoka, celo do 30 %. V Nemčiji so istega leta že začeli pregledovati meso prašičev na trihinelozo.

V Jugoslaviji so prvič posumili na trihinelozo in jo tudi ugotovili leta 1923., ko je v Zemunu zbolelo 22 ljudi. Nekaj let kasneje so endemijo — to je večje število oboljenj ugotovili v Peči na Kosovem, vir bolezni je bilo meso divjega prašiča.

Po zbranih podatkih je od leta 1920. do 1960. je v Jugoslaviji zbolelo za trihinelozo 260 ljudi.

Po uradnih podatkih Zveznega zavoda za zdravstveno varstvo in socialno politiko je v Jugoslaviji v zadnjem času zbolelo za trihinelozo 1400 ljudi. Tako je zadnja leta bilo pri nas ugotovljene več trihineloze pri ljudeh kakor vsa leta do sedaj.

RAZVOJNI KROG ZAJEDAVCA

Trihinela spiralis je majhna glistica, ki živi v tankem črevesju do 6 tednov in koti žive mladiče. Vsake pol ure izleže po enega mladiča — ličinko. Tako samica izleže 1500—10.000 mladičev. Te ličinke aktivno potujejo — prodirajo po krvnem in limfnem obtoku do prečno progaste mišičnine, kjer se vrinejo v mišična vlakna. Pri tem ličinke izbirajo mišična vlakna, mišic, ki so bogata s kisikom, sladkorjem, fosforjem in imajo debele ovojnice. Po osmih do desetih dneh začno ličinke v mišičnih vlaknih izločati posebno snov, ki sproži reakcijo organizma na tujo snov. Tako se začne oblikovati vezivnotkivna ovojnica v mišičnem vlaknu okrog ličinke. Ličinka je sprva sprožena, kasneje pa se zvije v obliko spirale. Po 17. dneh ličinke v mišičnih vlaknah dozorijo in so sposobne za nadaljnjo invazijo.

Ko človek ali žival poje takšno meso, ki vsebuje dozorele ličinke, se okuži z trihinelo. V tankem črevesju živali in človeka se razvojni krog nadaljuje.

Največ ličink se vgnezdi v mišična vlakna trebušne prepone, zato je tudi to mesto najprimernejše za vzorčenje na trihinelozo. Poleg trebušne prepone se ličinke naselijo v mišična vlakna jezika, medrebernih mišic, mišic obraza itd. Pri močni invaziji se ličinke naselijo tudi drugod, tako zaidejo tudi v mesno tkivo ali celo v možgane. Z ovojnico obdane ličinke v mišičnih vlaknah ostanejo sposobne za nadaljnjo invazijo celo do 30 let.

KDO ŠIRI TRIHINELOZO

Pri širjenju trihineloze poznamo, oziroma razlikujemo:

Gozdni ali silvatični krog in urbani ali človeški — sinantropni krog.

Gozdni krog širijo divje živali: divji prašič, lisica, jazbec, medved, kuna, bober, volk, ris, mačka itd.

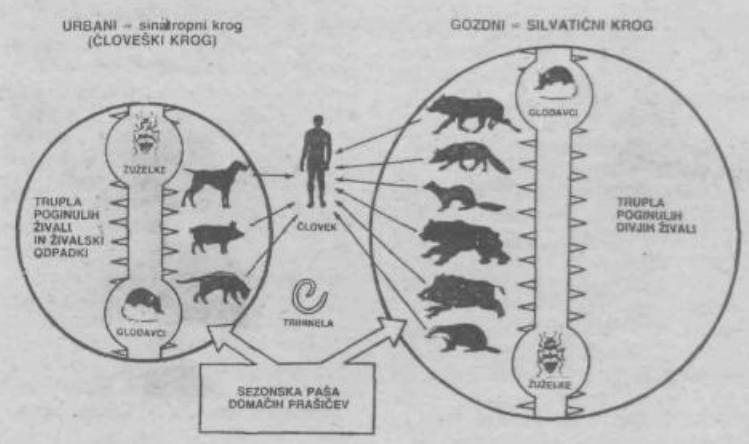

V zadnjem času je k širjenju trihineloze veliko pripomogla steklina pri lisicah. Stekla lisica prinaša trihinelozo iz gozdnega kroga v človeški — urbani krog, ker običajno v zadnjem stadiju stekline zaide na kmečka dvorišča in napade psa ali druge domače živali. Sama se okuži z lovljenjem drugih invadiranih živali in pobiranjem mrhovine. Znano je, da nekatere ptice lahko mehanično prenašajo trihinelozo, čeravno same ne obolevajo za trihinelozo, ker nimajo pogojev za vmesni razvoj.

Človek posredno ali neposredno veliko pripomore k širjenju trihineloze:

1. S pašo domačih prašičev v prosti naravi je velika možnost prenosa iz gozdnega kroga v urbani — človeški krog. Prašič se lahko okuži tudi z iztrebki psa, ki je invaliran z trihinelo.

2. Slabe higienske razmere pri reji prašičev dajejo dobre pogoje za širjenje glodavcev — miši in podgan, ki prenašajo trihinelozo.

3. Lovci lahko na več mačinov širijo trihinelozo:

a) če puščajo drobovino uplenjene divjadi v lovišču,

b) če ne zakopavajo ali če ne odstranijo poginulih živali z lovišča,

c) če delijo uplenjeno divjad brez pregleda na trihinelozo (prašič, medved, jazbec)

d) prinašanje raznega mesa v lovišče in odmetavanje ostankov mesa v lovišče. Isto velja tudi za »vikendaše« ki dostikrat neusmiljeno odmetavajo ostanke hrane v naravno okolje, ker nimajo urejenih zbiralnikov za odpadke in organiziranega odvoza odpadkov.

4. Nespoštovanje zakonskih predpisov, ki zahteva obvezen trihinoskopski pregled vseh prašičev, zaklanih v klavnicah, gostiščih in celo pri zasebnikih, ki dobivajo prašiče iz sosednjih republik.

Poudarjam, da zakon predpisuje obvezen trihinoskopski pregled vseh uplenjenih divjih prašičev, medvedov in jazbecev.

5. Neodgovoren odnos do ugotavljanja, prijavljanja in zdravljenja obolenj pri ljudeh in živalih je tudi eden od faktorjev, ki veliko pripomore k širjenju trihineloze.

Nekaj kliničnih znakov trihineloze pri ljudeh:

— edem na vekah,
— krvavitve na očesni roženici,
— strah pred gledanjem (fotofobija),
— hudo znojenje,
— želodčno črevesne motnje — driska,
— visoka temperatura (40°C—41°C),
— bolečine v ramenih (podobne revmatičnim),
— koprivke po telesu (urtikarije),
— težko dihanje,
— živčne motnje,
— oslepitev,
— zadušitev.

Pravočasno zdravljenje trihineloze pri ljudeh je zelo uspešno. Za zdravljenje triheneloze se v zadnjem času uporablja zdravilo VERMOX.

JANEZ ZAJC

● ODDELEK ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO ŽIVALI

DEŽURNA LISTA

Sprejemanje vseh naročil od 6.30 do 20. ure (tudi ob sobotah, nedeljah in praznikih) po telefonu št. 482-912 in 484-292, od 20. ure do 6.30 pa po telefonu dežurnih veterinarjev po naslednjem razporedu:

od 20. do 27. februarja Bogdan Jerše, tel. 262-076

od 27. februarja do 6. marca Andrej Oberstar, tel. 647-127

Od 1. marca 1987 dalje se vsa naročila v popoldanskem in nočnem času, ob nedeljah in praznikih sprejemajo na telefonsko številko 268-543, razen za umetno osemenjevanje ob nedeljah in praznikih od 7. do 9. ure na telefonski številki 482-912 in 484-292.

V dopoldanskem času v delovnih dneh pa sprejemajo vsa naročila po telefonu 482-912 in 484-292.

Veterinarski zavod Ljubljana
direktor
dipl. vet. Borut Bradač

● Vabilo na občni zbor

Turistično društvo Ljubljana Moste-Polje vabi svoje člane na letni občni zbor, ki bo

v petek, 27. februarja ob 18. uri

v gostilni Zadobrova, kot že vsa leta doslej. Uro in pol prej pa se bo še enkrat sestal upravni odbor in pripravil še zadnje podrobnosti za kvaliteten potek občnega zbora.

Turistično društvo Lj. Moste-Polje je še mlado in še vedno orje obsežno ledino na tem področju dela naše občine.

Najpomembnejše, pa tudi najvidnejše delo društva je prospekt občine, ki je ta čas že zagledal luč sveta. Za njega so nekateri posamezniki, med njimi še zlasti predsednik društva Edo Svetek, opravili številne poti in vložili dneve dela. Prospekt bomo podrobneje predstavili v prihodnji številki Naše skupnosti.

Društvo je organiziralo očiščevalno akcijo na Urhu, sodelovalo na prvomajskem srečanju na Pečarju, organiziralo srečanje zamejskih in domačih folklornih skupin in še nekaj drugih opravil.

O vsem tem in seveda o načrtih za letos in prihodnja leta se bodo člani društva podrobneje pogovorili na občnem zboru, mi pa bomo zapisali v Našo skupnost.

S. G.

MERCATOR — ROŽNIK
TOZD GOLOVEC
Delu vaših želja bomo zagotovo ustregli v naših živilskih trgovinah in bifejih.
Preostale želje pa vam bomo izpolnili v naših trgovinah s pohištvom, tekstilom in železnino.
Vaši prodajalci

Rehabilitacijska delavnica — enota Moste

Stavba na Zaloški 35 je od 1. 9. 1986 spet oživela. Prostore, v katerih je bila včasih knjižnica, kasneje oddelek VDC, je v lanskem letu dobil Vzgojni zavod Janeza Levca. Vodstvo zavoda se je odločilo, da bodo v teh prostorih imeli njihovi učenci višjih razredov osnovne šole praktični pouk. Ker pa je bilo teh učencev razmeroma malo, so del prostora dali v najem še skupnosti za zaposlovanje Ljubljana.

Skupnost za zaposlovanje že od leta 1977 obravnava invalidno populacijo. Obravnavajo tiste invalide, ki iz naslova dela nimajo pravice dobiti statusa delovnega invalida pri SPIZ, so pa, po predhodnem usposabljanju, še sposobni za delo.

Med njimi je vrsta ljudi, ki bi jih bilo mogoče usposobiti za delo pod posebnimi pogoji (torej ne z uvajanjem v delo v združenem delu ali s šolanjem na ustreznih šolah). Ker pa teh posebnih pogojev v Ljubljani ni, je ta skupina označena kot nezaposljiva. V tej skupini so predvsem razni duševni bolniki, osebnostno moteni in duševno manj razviti, ki so sicer zaključili 8 razredov osnovne šole s prilagojenim programom, imajo pa še dodatne psihofizične težave, ki jim otežujejo zaposlitev v združenem delu. Poleg njih so v Ljubljani invalidi, ki so ovirali pri gibanju, ki bi pa lahko delali doma, če bi imeli organizirano delo na domu.

Skupnost za zaposlovanje se je odločila, da bo poskusila pomagati opisanim skupinam ljudi v prostorih Zaloška 35.

1. 9. je začelo v Delavnici Moste, kot smo ta prostor začasno poimenovali, delati 10 ljudi. Do sedaj jih je že 40. V delavnici pridobivajo pod posebnimi pogoji določena praktična znanja pa tudi pouk iz slovenščine, matematike, samoupravljanja itd.

Izdelujejo različne izdelke iz lesa, blaga, vezejo, učijo se čipkanja in mizarske obrti. Ob tem si razvijajo delovne navade, ki jih večina ob vključitvi še nima, ustreznega vodenja v delovni sredini in seveda praktičnih znanj iz določenih obrti. Ko so posamezniki dovolj sposobni, se oblikuje skupina, ki jo vključijo v program I. in II. stopnje zahtevnosti pri Delavski univerzi. Tako je prvih 10 že zaključilo program za poklice mizarski pomočnik in se zaposlujejo v delovnih organizacijah.

V procesu učenja dela izdelujejo različne zelo zanimive izdelke, ki jih tudi prodajajo. To so razni reliefi, skulpture, ogrlice iz gline, košarice za kruh in sadje, lutke in podobno. Določene izdelke lahko izdelajo tudi po naročilu. Čez nekaj mesecev bodo doma izdelovali razne zanimive obleke, brezrokavnike in podobno. Tudi te bodo prodajali in tako z lastnim delom zaslužili vsaj nekaj denarja za nakup prepotrebnega orodja.

V delavnici Moste se torej marsikaj dogaja. Prostor pa je mnogo premajhen, da bi se dogajalo več in bolje.

Toda prve ugotovitve kažejo, da so v Skupnosti za zaposlovanje na pravi poti za razreševanje problematike, ki so se jo lotili.

Potrebna pa je pomoč vseh družbenopolitičnih organizacij v občini in mestu, da se začeti programi razvijejo in razširijo. Ljudi, ki tako posebno družbeno skrb potrebujejo, je v Ljubljani in v občini Moste veliko.

Strokovna služba Skupnosti
za zaposlovanje Ljubljana
mag. Marinka Mifteraj

V delavnici v Mostah spretne in pridne roke deklet ustvarjajo lepe šivane izdelke, fantje pa obdelujejo predvsem les in delajo iz njega košarice za kruh, gajbice, večje ali manjše, ter še druge podobne predmete, ki jih občudujemo tudi v naših trgovinah. (Foto: D. J.)

● AMD MOSTE

● Dober zgled — pa ne zaradi zgleda

Komisijo za vzgojo voznikov motornih vozil in varnost v cestnem prometu pri AMD Moste vodi Zvonko Cvek. Povzemamo kratek pogovor z njim ob letošnji volilno-programski skupščini društva.

Nič bistveno novega nismo delali zadnja leta v primerjavi s prejšnjimi mandati in nič takega tudi ne načrtujemo za naprej. Naša komisija ima namreč že tako preverjen obseg, področja in smeri svojega delovanja, da je stvar vsakokratne zasedbe le, kolikšno stopnjo kakovosti pri tem dosegamo.

Zato na kratko: glavne podatke je že navedel društveni predsednik in so bili objavljeni. Naj ga torej le dopolnim. Skupaj s SPV občinske skupščine Lj. Moste-Polje smo izvedli strokovni del tekmovanja **Kaj veš o prometu** in prometni kviz za učence osnovnih šol naše občine; štiri predavanja smo opravili za starše učencev osnovnih šol iz vse Ljubljane, sedem za krajane naših KS, 24 za voznike motornih vozil iz delovnih organizacij in tudi lani izpeljali akcijo **Brezhibno vozilo je varno vozilo.** Tudi v prihodnje bomo te akcije obdržali.

Za naše delo so potrebna učila — letos jih bomo začeli intenzivneje posodabljati.

Povečano povpraševanje po šolanju bodočih voznikov motornih vozil terja od nas povečano vsestransko skrb za inštruktorje. Tudi ta naloga je prednostna v letu pred nami ali še dlje.

Svojo pozornost redno usmerjamo tudi v vozni park (tehnična brezhibnost, pravočasna obnova in zadostna izkoriščenost), v mehanično delavnico in seveda delavce v njej, izboljševanje delovnih razmer za vse člane delovne skupnosti, pa še v vrsto drugih opravil.

Tovarišu Cveku hvala za pogovor. Kako malo je treba govoriti, da se veliko pove, pa še več postori! Ta komisija to le potrjuje. Je to pretirana skromnost ali tihi, nehoteni zgled drugim? Za delo — naj kar bo!

A. M.

● Ekologija, energija, varčevanje

(Nadaljevanje s 1. strani)

Na drugo zaokroženo skupino vprašanj bodo v javni razpravi odgovarjali energetiki, točneje splošno združenje energetike, sis za energetiko, splošno združenje rudnikov in industrije surovin, elektroinštitut Milan Vidmar in še nekateri. Slednji bodo morali predvsem odgovoriti na vprašanje, kako z ustreznimi ekonomskimi in tehnološkimi alternativami izboljšati odnos med potrebno energijo in ustvarjenim družbenim proizvodom, ki se v sedanjih družbenih razvojnih usmeritvah do leta 1995 bistveno ne spreminja v primerjavi z razmerjem med enegijo in družbenim proizvodom v preteklih letih; odgovoriti bodo morali na dileme okrog realne cene energije, o racionalnejši organiziranosti energetike itd.

V tretji skupini udeležencev javne razprave so največji energetski požeruhi v naši republiki: splošno združenje črne in barvaste metalurgije in livarn, Slovenske železarne, TGA Kidričevo, splošno združenje celuloze in paprine industrije in še nekateri. Oni bodo razmišljali o sanacijskih programih, ki bi ob uvajanju realne cene energije omogočili, da bi veliki porabniki zmanjšali energetsko lakoto, da bi uvajali nove tehnologije in predvsem prestrukturirali proizvodnjo. Glede na to, da je ta panoga v celoti eden največjih onesnaževalcev okolja v Sloveniji, bodo morali železarji, livarji, papirničarji in številni drugi povedati, ali imajo sanacijske programe, ki bodo v naslednjih letih uničevanje okolja preprečili.

V naslednjih zaokroženih razpravah bodo svoje poglede in možnosti za varčevanje z energijo predstavili še predstavniki predelovalne industrije (Iskra, Gorenje), kmetje in prehrambena industrija, vodarji, ribiči, predstavniki turističnega gospodarstva, zveza društev za varstvo okolja, instituti in druge strokovvne institucije, SAZU, slovensko zdravniško društvo (ogroženost zdravvja zaradi degradacije okolja), in med številnimi drugimi tudi Ljubljanssska banka-združena banka, saj je pomemben — točneje eden najpomembnejših — mehanizem za spodbujanje vlaganj v racionalno rabo energije prav ustrezna bančna politika.

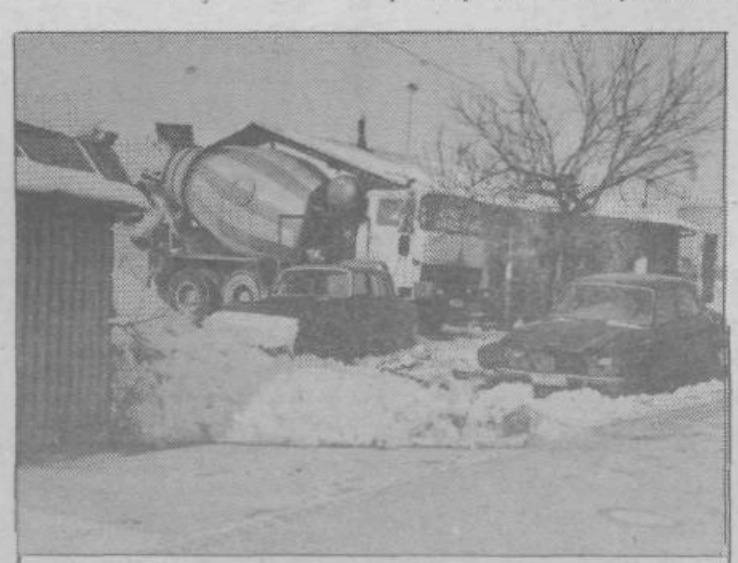

Naš dopisnik iz KS Moste Miro German je prinesel ta posnetek, ki sicer ni iz njegove krajevne skupnosti, temveč iz Novih Fužin, Zaloška 181, prav na robu nove stanovanjske soseske, katero si kar pogosto pridejo ogledovati razni gostje in strokovnjaki. Pa ne gre zaradi njih, bolj gre zaradi vseh nas, ki v naši občini živimo in, ki smo pogosto priče takim prizorom z zapuščenimi starimi avtomobili na dvoriščih ali podobnimi svinjarijami, ki kažejo sliko naše nizke stopnje razvoja in ekološke zavesti. Prav ta pa lahko v naši deželi zaradi naše slabe organiziranosti in brezbrižnosti, neomajno cveti. Kot plevel na njivi zanikrnega kmeta.

S. G.

Naša SKUPNOST
glasilo OZ SZDL Ljubljana-Moste-Polje

Ustanovitelj in izdajatelj je občinska konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva Ljubljana Moste-Polje.

Predsednik izdajateljskega sveta je Cveto Pavlin, podpredsednik pa Milan Pritekelj.

Glasilo urejajo: Slavko Gerlica (glavni, odgovorni in tehnični urednik), Darja Juvan, Janko Kramžar, Jani Möderndorfer, Martina Mrva, Franc Mandeljc, Breda Papež, Cveto Pavlin, Mile Štimec in Janez Zavrl. Izhaja tritedensko v 25.200 izvodih.

Rokopisov ne vračamo. Objavljane prispevke honoriramo po pravilniku. Izplačujemo jih prek žiro računov ali blagajne uredništva. Izplačila zapadejo v 60 dneh po objavi.

Uredništvo in uprava: Ob Ljubljanici 42, tel. 447-817, žiro račun pri SDK Ljubljana 50103-678-48022, OK SZDL Ljubljana Moste-Polje. Naša skupnost. Tisk: tiskarna Ljudska pravica v Ljubljani, Kopitarjeva 2. Časopis prejemajo vse družine v občini brezplačno.